

Handreiking voor werknemers: hoe te handelen bij seksuele intimidatie?

Definitie

Van seksuele intimidatie is sprake als een persoon ongewenst seksueel getint gedrag jegens een ander vertoont. Dit gedrag kan diverse vormen aannemen:

- verbaal (opmerkingen, insinuaties);
- non-verbaal (kijken, bepaalde gebaren);
- fysiek (aanraken).

1. Wanneer moet je actie ondernemen?

Onderneem in de volgende gevallen altijd actie:

- als je last hebt van seksueel getinte opmerkingen of aanrakingen;
- als je ziet dat het anderen overkomt;
- als je non-verbaal gedrag van de ander als seksueel intimiderend ervaart;
- als je last hebt van intiem of seksistisch gedrag van collega's onderling;
- als de sfeer op het werk wordt bedorven;
- als je je niet veilig voelt op het werk;
- als jouw werk, jouw beoordeling of de wijze waarop er met jou wordt omgegaan, beïnvloed wordt door jouw weigering om op avances in te gaan.

2. Wat kun je zelf doen?

Je kunt het volgende doen om te voorkomen dat seksuele intimidatie verergert of uit de hand loopt:

- spreek de dader aan (bijvoorbeeld: 'ik voel mij ongemakkelijk als je opmerkingen maakt over ...')
- benoem het gedrag dat je hindert zo concreet mogelijk: beschrijf precies om welke opmerkingen of handelingen het gaat;
- geef aan hoe je wél bejegend en aangesproken wilt worden;
- zoek steun bij een collega;
- toets jouw ideeën over gewenst en ongewenst gedrag bij een buitenstaander.

3. Wat kun je verwachten als je degene aanspreekt van wiens gedrag je last hebt?

Omdat het bij seksuele intimidatie vaak om subjectieve ervaringen gaat, kun je heel verschillende reacties van de 'dader' verwachten. Wees daarop voorbereid, houd rekening met reacties zoals:

- ontkenning dat de dader het gedrag als seksuele intimidatie heeft bedoeld;
- het bagatelliseren van jouw mening en jou 'kinderachtig' of 'preuts' noemen;
- zielig doen ('je ruïneert mijn carrière met je aantijgingen...');
- agressief worden en jou beschuldigen van valse aangifte.

Maar let op: de reactie hoeft zeker niet altijd negatief te zijn. Het is ook mogelijk dat de ander je serieus neemt en zegt dat hij er in het vervolg rekening mee zal houden. Bijvoorbeeld omdat hij zich niet bewust was van het effect van zijn gedrag. Overigens kan ook een eerste negatieve reactie er toch voor zorgen dat het gedrag stopt. De dader weet nu dat je er niet van gediend bent.

4. Wat kun je doen als de ander negatief reageert?

Als de ander niet reageert zoals jij zou willen, is het volgende van belang:

- blijf bij je boodschap;
- ga niet in discussie;
- buig niet voor boosheid;
- herhaal steeds jouw eigen boodschap.

5. Wat moet je zeker niet doen?

Doe het volgende in elk geval niet:

- denken dat het aan jezelf ligt;
- denken dat je preuts of kleinzielig bent;
- denken dat het vanzelf wel over gaat.

6. Wat kun je doen als je ziet of hoort dat een collega van jou dit overkomt?

Je kunt je collega enorm van dienst zijn door:

- hem serieus te nemen;
- het in intimiderende situaties voor hem op te nemen;
- niet af te wachten of je collega zelf wat doet;
- te vragen of hij het gedrag acceptabel of hinderlijk vindt;
- met goedvinden van je collega de leidinggevende te informeren;
- je collega te stimuleren om zelf de leidinggevende te informeren.

7. Wie schakel je in en wanneer?

Zorg dat je er niet alleen voor staat en dat seksuele intimidatie effectief wordt aangepakt:

- schakel je leidinggevende in als je een machtsstrijd verwacht;
- schakel je leidinggevende in als de pleger hiërarchisch boven je staat;
- schakel de leidinggevende van je baas in als die laatste de dader is;
- schakel de vertrouwenspersoon in als je advies of coaching nodig hebt;
- schakel zo nodig de bedrijfsarts, het bedrijfsmaatschappelijk werk en/of de personeelszorg in;
- doe aangifte bij de politie als het gaat om strafbare feiten zoals stalking, aanranding of verkrachting.

8. Ten slotte

Tot slot enkele algemene aanbevelingen:

- leg vast op papier wat er gebeurt: de woorden die de dader gebruikt, de momenten waarop het gedrag plaatsvindt, hoe vaak het voorkomt, welk effect het op je heeft;
- wees niet bang, ga niet geloven wat die ander zegt;
- laat je niet overmeesteren door het probleem;
- bewaar mailtjes of sms'jes als bewijs;
- laat bij lastig vallen/stalking ongewenste mailtjes in een aparte mailbox binnen komen. Zo kun je ze bewaren zonder dat je ze zelf hoeft te lezen.